

Motion till riksdagen 2021/22:4436

av **Acko Ankarberg Johansson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:137 Upphävande av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en genomlysning av pandemilagarnas konsekvenser för befolkningen utifrån ett folkhälsoperspektiv och därefter arbeta fram ett brett folkhälsoprogram och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att efter en genomlysning av pandemilagarnas ekonomiska konsekvenser för enskilda, hushåll och företag återkomma med förslag som syftar till att säkerställa att de drabbade aktörerna kan tillgodogöra sig en ändamålsenlig ekonomisk återhämtning när pandemilagarna upphör, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslås att den s.k. covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska upphöra att gälla vid utgången av mars 2022. Anledningen är att läget i Sverige nu bedöms vara stabilt utifrån ett smittskyddsperspektiv. Regeringen föreslår också att de tillfälliga bestämmelserna i ordningslagen som anknyter till covid-19-lagen ska upphöra att gälla vid samma tidpunkt.

Regeringen föreslår vidare att sjukdomen covid-19 inte längre ska anges som en allmänfarlig sjukdom eller en samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2022.

Kristdemokratiska ståndpunkter

Kristdemokraterna har återkommande understrukit behovet av att en regering kan agera och vidta ändamålsenliga åtgärder vid en kris. I de följdmotioner vi lämnat när de tillfälliga pandemilagarna med anledning av covid-19-viruset antogs och förlängdes har vi redogjort för vår hållning och syn på såväl framtagandet av pandemilagarna som användningen av dem.

Sverige har nu kommit till den punkt när det utifrån ett smittskyddsperspektiv inte längre finns skäl för regeringen att ha de långtgående befogenheter som pandemilagarna medger. Covid-19 föreslås i samma proposition inte längre vara klassad som samhällsfarlig sjukdom. Kristdemokraterna instämmer därmed i regeringens förslag i propositionen.

Covid-19-pandemin har medfört en betydande påfrestning för hela Sveriges befolkning och då inte minst för barn och äldre, hushållen, företagen och de offentliga verksamheterna. Konsekvenserna av dessa påfrestningar kommer att vara långvariga, varför det är angeläget att regeringen i samband med det aktuella avslutandet av tidigare pandemiåtgärder också förbereder och genomför postpandemiåtgärder av olika slag. Kristdemokraterna redogör för några av dessa åtgärder som har direkt koppling till pandemilagarnas tillämpning och konsekvenser.

Coronakommissionen har redovisat sitt slutbetänkande och Kristdemokraterna förutsätter att regeringen beaktar de synpunkter kommissionen ger och omgående kommer att vidta lämpliga åtgärder bl.a. avseende styrningen av hälso- och sjukvården. Detta är angeläget dels för att förkorta de alltför långa vårdköerna, dels för att svensk hälso- och sjukvård ska stå rustad om smittskyddsläget återigen skulle försämrats utifrån covid-19 eller om det skulle uppstå någon annan pandemi. Kristdemokraterna menar att det krävs ett sammanhållet system samt att betydande inflytande överförs till verksamheterna själva, till professionerna, för att uppnå en ändamålsenlig styrning av hälso- och sjukvården. Regeringen bör därför snarast tillsätta en parlamentarisk utredning i syfte att genomlysna dagens styrning av hälso- och sjukvården och ge förslag på en ändamålsenlig nationell styrning som ger förutsättningar för en jämlik och god vård till hela befolkningen oavsett var i landet man bor.

Regeringen bör vidare på lämpligt sätt genomlysna de långvariga konsekvenser som tillämpningen av pandemilagarna har haft ur ett folkhälsoperspektiv, detta då Folkhälsomyndigheten nyligen visade i en rapport¹ att de grupper som redan före pandemin hade förhöjd risk för ohälsa har drabbats mest inom skolan, på arbetsmarknaden och i samhället i stort efter det första pandemiåret 2020. Likaså har fysisk aktivitet minskat och stillasittande ökat, samtidigt som många folkhälsorelevanta insatser har ställts in och ersatts med andra alternativ under pandemin. Kristdemokraterna menar därför att genomlysningen bör efterföljas av framtagande av ett brett folkhälsoprogram, baserat på forskning och beprövad erfarenhet, samt att det bör genomföras under en längre period i samverkan med relevanta aktörer inklusive det civila samhället. På liknande sätt bör regeringen göra en genomlysning av de kvarvarande konsekvenser som har drabbat enskilda, hushåll och företag ur ett ekonomiskt avseende efter tillämpningen av pandemilagarna. Även denna genomlysning bör efterföljas av konkreta förslag som syftar till att säkerställa att de drabbade aktörerna kan tillgodogöra sig en ändamålsenlig ekonomisk återhämtning efter att pandemilagarna har upphört.

¹ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/a016b4549def4b0baf1b3e23576e26c0/hur-har-folkhalsan-paverkats-covid-19-pandemin.pdf>

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Pia Steensland (KD)

Christian Carlsson (KD)

Roland Utbult (KD)